13/06/2019

“Συχνά την έβλεπαν να ανεβαίνει ή να κατεβαίνει στο βουνό χωρίς να πατάει στην γη πετούσε”

/ Γνώμες

Στο ασκηταριό της Αγίας Τριάδος, ούτε 300 μέτρα από το μοναστήρι [Ιερά Μονή Γενεθλίου της Θεοτόκου Κλεισούρας], σε ευθεία γραμμή, αλλά με ανάβαση σχεδόν κατακόρυφη, ζικ-ζακ, ανέβαινε [η οσία Σοφία Χοτοκουρίδου] πρωί βράδυ για να ανάψει το καντήλι.

Όταν την ρωτούσαν πώς καταφέρνει και ανεβαίνει τόσο γρήγορα, γριά γυναίκα, απαντούσε:

– Η Παναγία με ανεβάζει.

Μερικοί μαρτυρούν πως συχνά την έβλεπαν να ανεβαίνει ή να κατεβαίνει στο βουνό χωρίς να πατάει στην γη· πετούσε.

Η Οσία Σοφία Χοτοκουρίδου, το γένος Αμανατίου Σαουλίδου, γεννήθηκε το 1883 μ.Χ. στο χωριό Σαρή-ποπά (ή Σαρή-παπά) της επαρχίας Αρδάσης Τριπόλεως, Νόμου Τραπεζούντας του Πόντου. Το 1907 μ.Χ. παντρεύεται με τον Ιορδάνη Χοτοκουρίδη στο χωριό Το(γ)ρούλ της επαρχίας Αρδάσης και μετά από τρία χρόνια, το 1910 μ.Χ., απέκτησε ένα παιδί. Έπειτα από δύο χρόνια, χάνει το παιδί της το οποίο βρίσκει τραγικό θάνατο, αφού φαγώθηκε από χοίρους, ενώ δυο χρόνια μετά, το 1914 μ.Χ. χάνει και τον άντρα της τον οποίο τον πήραν οι Τούρκοι στα τάγματα εργασίας, όπου και μάλλον απεβίωσε.

Η νεαρή χήρα κατέφυγε στα βουνά, όπου ζούσε ασκητικά, με μεγάλη νηστεία. Εκεί της εμφανίστηκε ο Άγιος Γεώργιος και την προειδοποίησε για επικείμενη επιδρομή των Τσετών. Η Σοφία ενημέρωσε τους συγχωριανούς της, που κρύφτηκαν και απέφυγαν τον κίνδυνο.

Στην ανταλλαγή των πληθυσμών το καράβι που μετέφερε τους συγχωριανούς της Σοφίας στην Ελλάδα κινδύνεψε να καταποντιστεί. Αυτή έβλεπε τα κύματα γεμάτα από Αγγέλους και την Παναγία. Ζήτησε απ᾽ αυτήν να πνιγεί η ίδια και να σωθούν οι συγχωριανοί της. Η Παναγία τους έσωσε όλους. Ο καπετάνιος δεν το πίστευε πώς σώθηκαν κι έλεγε: «Κάποιον άγιο έχουμε» και οι χωριανοί του απάντησαν: «Τη Σοφία».

Το 1927 μ.Χ. με παρότρυνση της Παναγίας πηγαίνει στο μοναστήρι της στην Κλεισούρα της Καστοριάς, στην Ιερά Μονή του Γενεθλίου της Υπεραγίας Θεοτόκου, όπου έζησε ασκητικά για μισό περίπου αιώνα. Εκεί βρήκε έναν ενάρετο ιερομόναχο, τον π. Γρηγόριο, που είχε έλθει από το Άγιο Όρος, ο οποίος την κατάρτισε στη μοναχική ζωή. Έζησε ασκητικά ως λαϊκή, φορώντας τα μαύρα της χηρείας και της ασκήσεως, καθισμένη πάνω στο τζάκι και αλείφοντας το πρόσωπό της με στάχτη, για να μη φαίνεται η ομορφιά του.

Τα περισσότερα χρόνια τα πέρασε μόνη της, με μόνο τον Θεό, μια και το μοναστήρι έμεινε χωρίς μοναχούς. Υπέμεινε τους δριμείς χειμώνες, με τη θερμοκρασία να πέφτει στους -15 βαθμούς, και την πολλή υγρασία του τόπου. Όταν της έλεγαν ν᾽ ανάψει φωτιά, φώναζε ένα μακρόσυρτο «Όχι!», που ακόμα ηχεί στα αυτιά όσων την άκουσαν. Κυκλοφορούσε ξυπόλητη, ενώ τα ρούχα της ήταν πάντα κουρελιασμένα και ανεπαρκή για τις συνθήκες της περιοχής. Της έδιναν καινούργια. Δεν τα φορούσε, αλλά τα πρόσφερε σε όσους είχαν ανάγκη. Κοιμόταν και σ᾽ έναν άλλο χώρο, πάνω σε άχυρα, αλλά από κάτω είχε βάλει σουβλερές πέτρες. Δεν λουζόταν ποτέ ούτε χτενιζόταν, και τα μαλλιά της είχαν σκληρύνει πολύ. Όταν κάποτε χρειάστηκε να τα σηκώσει από τα μάτια της, για να βλέπει καλύτερα, αναγκάστηκε να τα κόψει με το ψαλίδι που κούρευαν τα πρόβατα. Παρ᾽

όλα αυτά όμως, το κεφάλι της ευωδίαζε.

Το φαγητό της ήταν λιτότατο, συνήθως με ό, τι έβρισκε στην περιοχή: μανιτάρια, μούσκλια, αγριόχορτα, φτέρη, φύλλα των δέντρων, ή με λίγη ντομάτα τουρσί, μουχλιασμένη. Τα σαββατοκύριακα έβαζε και μια κουταλιά λάδι στο πιάτο της. Άλλες φορές άνοιγε καμιά κονσέρβα ψάρι και το έτρωγε όταν είχε πιάσει ένα δάχτυλο μούχλα. Έτρωγε και σε παλιά σκουριασμένα ορειχάλκινα σκεύη, αλλά δεν πάθαινε τίποτα. Νήστευε και με το παλαιό και με το νέο ημερολόγιο, για να μη σκανδαλίζει κανέναν και όταν κάποιοι διαμαρτύρονταν για τις «υπερβολές» της, τους απαντούσε: «Παιδεύω το σαρκίο μου».

Κι όμως, αυτή η αυστηρή με τον εαυτό της ασκήτρια ήταν πολύ γλυκιά και επιεικής με τους άλλους. Δεν κρατούσε δραχμή από τα χρήματα που της έδιναν, αλλά τα έκρυβε για να τα δώσει στους αναγκεμένους όταν θα ερχόταν η ώρα. Τα τότε κοριτσάκια, σημερινές γερόντισσες της Κλεισούρας, που μιλούσαν ελληνικά και βλάχικα, αγαπούσαν τη συντροφιά της, έστω κι αν δεν καταλάβαιναν τα ποντιακά της. Νουθετούσε τις άγαμες κοπέλες που τύχαινε να παραστρατήσουν, φρόντιζε να παντρευτούν, τις προίκιζε από τα χρήματα που της έδιναν και ανέθετε στην Παναγία την προστασία τους. «Η Παναΐα κι θα χαντ᾽ σας» (δεν θα σας χάσει η Παναγία), τους έλεγε.

Ποτέ δεν πλήγωσε ή στενοχώρησε κανένα. Αν καταλάβαινε ότι κάποιος είχε προβλήματα μέσα του, περνούσε από δίπλα του, του έλεγε ένα δυο λόγια, χωρίς να την αντιληφθούν οι άλλοι, απομακρυνόταν, κι εκείνος την ακολουθούσε. Τον παρηγορούσε, τον συμβούλευε, τον ενίσχυε με τη χάρη του Θεού, κι αυτός έφευγε άλλος άνθρωπος. Έλεγε πολλές φορές: «Αυτοί ήρθαν μαύροι στην Παναγία και φεύγουν άσπροι». Γνώριζε πολλά σκάνδαλα από ιερείς, μοναχούς, λαϊκούς... Δεν κατηγορούσε ποτέ κανέναν, αλλά έλεγε: «Να σκεπάζετε, να σας σκεπάζει ο Θεός».

Αγαπούσε και τα ζώα. Είχε μια αρκούδα, που ζούσε στο δάσος και την έλεγε «ρούσα». Ερχόταν κι έπαιρνε τροφή από τα χέρια της, της έγλειφε τα χέρια και τα πόδια από ευγνωμοσύνη κι επέστρεφε στο δάσος. Έβαζε ψίχουλα στα περβάζια των παραθύρων για τα πουλάκια, κι αυτά, όταν η αγία προσευχόταν, φτερούγιζαν γύρω της και κελαηδούσαν. Σαν να ζούσε στον Παράδεισο, πριν από την πτώση.

Είχε κοινωνία με την Παναγία και τους Αγίους. Το 1967 μ.Χ., αρρώστησε βαριά, από σκωληκοειδίτιδα ή κήλη, ώστε να διπλωθεί στα δύο από τον πόνο. Δεν δέχτηκε γιατρό αλλά έλεγε: «Θα ‘ρθει η Παναγία να με πάρει από τον πόνο». Έβαζε στουπιά η φυτίλια από τις κανδήλες, ώσπου σάπισε η πληγή κι έβγαζε κακοσμία. Τότε της εμφανίστηκε η Παναγία με τον αρχάγγελο Γαβριήλ και τον Άγιο Γεώργιο. Της είπε ο αρχάγγελος: «Θα σε κόψουμε τώρα». Αυτή απάντησε: «Είμαι αμαρτωλή, να

εξομολογηθώ, να κοινωνήσω, και να με κόψεις». Μια «εγχείρηση θα σου κάνουμε», της απαντά. Έγινε η επέμβαση, η Σοφία έγινε καλά και συχνά σήκωνε χωρίς ντροπή την μπλούζα ή το φόρεμά της, για να δείξει στον κόσμο την τομή που έκλεισε μόνη της.

Η Οσία Σοφία, η «ἀσκήτισσα τῆς Παναγιᾶς» όπως αποκαλείται, εκοιμήθη εν Κυρίω στις 6 Μαΐου 1974 μ.Χ. Στις 7 Ιουλίου 1981 μ.Χ. γίνεται η πρώτη ανακομιδή των λειψάνων της, τα οποία ευωδιάζουν. Στις 27 Μαΐου 1998 μ.Χ. γίνεται η δεύερη ανακομιδή των λειψάνων της τα οποία μεταφέρονται στο μοναστήρι από το Σεβ. Μητροπολίτη Καστορίας κ.κ. Σεραφείμ.

Η Μεγάλη Εκκλησία την ενέταξε το 2011 μ.Χ. στις αγιολογικές δέλτους της και την 1η Ιουλίου 2012 μ.Χ., έγινε η επίσημη ανακήρυξή της από τον Οικουμενικό Πατριάρχη στην Καστοριά.

Τόσο την Ακολουθία του Εσπερινού και του Όρθρου όσο και τον Παρακλητικό κανόνα και τα Εγκώμια προς την Οσία, έγραψε ο Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας, χαρισματούχος Δρ Χαράλαμπος Μπούσιας.

Από το βιβλίο «Σοφία Χοτοκουρίδου, Μια λαϊκή ασκήτρια, (6 Μαΐου 1974)», των εκδόσεων Μυγδονία.